

Vergaderjaar 2010–2011

29 628

Politie

Nr. 238

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 februari 2011

Hierbij stuur ik u het aanvalsplan op de bureaucratie en versterking van vakmanschap in de basispolitiezorg en de recherche «Minder regels, meer op straat».

Met dit plan zet ik een belangrijke stap om de administratieve lasten van de politie te verminderen en zodoende de tijd die beschikbaar komt voor het échte politiewerk te vergroten. Hierdoor kan de politie meer de straat op en doeltreffender werken aan de veiligheid in onze samenleving. De burger zal hier de positieve effecten van merken.

Ook geef ik met dit plan het vak weer terug aan de professional. De agenten weten zelf vanuit hun praktijk het beste hoe veiligheidsproblemen moeten worden aangepakt. Door een afname van regels komt het werkplezier weer terug.

Graag overleg ik over dit plan met Uw Kamer.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten

MINDER REGELS, MEER OP STRAAT

Aanval op de bureaucratie en versterking van vakmanschap in de basispolitiezorg en de recherche

De Aanval

De administratieve lasten bij de politie zijn te hoog. Het vakmanschap wordt te veel ingeperkt. Politie mensen en burgers worden hierdoor gehinderd. Samen met politie en het Openbaar Ministerie heb ik de aanval geopend op de toegenomen regulering, protocollering en administratieve lasten binnen het politievak. Met deze aanval zet ik de tegenbeweging in. De politie gaat op vernieuwde wijze haar vak uitoefenen. De agent moet immers niet vooral bezig zijn met papier van achter het bureau, maar op straat en met concrete zaken. Het aanpakken van overlast en criminaliteit en het oplossen van veiligheidsvraagstukken moet weer centraal staan. Minder administratieve uren leidt tot meer beschikbare uren voor het primaire, echte politiewerk op straat. Tot meer werkplezier voor dienders. Tot meer veiligheid in de samenleving.

Mijn inzet is om met deze aanval de administratieve lasten van de politie deze kabinetsperiode met 25% te verminderen en het vakmanschap te versterken.

Ik zal op de uitvoering van deze aanval stevig de regie voeren. De politie is vooral zelf aan zet bij het bedenken van oplossingen. De diender op straat en de rechercheur in een onderzoek kunnen immers het beste aangeven welke onnodige belemmeringen zij bij de uitoefening van het vak ondervinden. We voeren deze aanval samen uit. Een aanval die duurzame verbeteringen doorvoert over de volle breedte van het politiewerk – opsporing, handhaving, intake en noodhulp, en de bedrijfsvoering. Politie, ketenpartners, departementen, met elkaar komen wij tot oplossingen voor grote administratieve lasten. Deze aanval wordt versterkt door de vorming van de nationale politie. Belangrijke innovaties zullen voortaan niet meer 26 keer uitgevonden worden met alle verschillen van dien, maar zullen bij succes landelijk worden ingevoerd.

Deze aanval kent drie aanvalsfronten:

1. Opruimen overbodige en ergerlijke bureaucratie;
2. Slimmer politiewerk;
3. Meer vakmanschap.

1. Opruimen overbodige en ergerlijke bureaucratie

Om de onnodige administratieve lasten in wetten en regels van de departementen, in formulieren, werkprocessen en procedures van de politie en binnen de strafrecht keten met het OM te verminderen, tref ik een aantal maatregelen waarvan een deel inmiddels in uitvoering is. Ook kijk ik kritisch naar de informatie die door derden wordt opgevraagd, bijvoorbeeld door gemeenten, jeugdzorg of een van de departementen. Er zijn knelpunten en ergernissen verzameld in het politieveld. Een brede groep betrokken medewerkers toetst deze op de grootste administratieve lasten en ergernissen. Deze groep komt eerst en vooral met oplossingen die leiden tot grote verbeteringen. Daar waar een wetgevingstraject te veel tijd kost worden korte termijn oplossingen uitgevoerd. Er worden dus telkens nieuwe maatregelen genomen. En bovendien wordt voorkomen dat er nieuwe administratieve lasten bijkomen. De maatregelen die in deze aanval worden genoemd zijn dus zeker niet limitatief, maar worden als eerste aangepakt.

1A. Minder last bij de uitoefening van politietaken

Aanwijzingen OM

Aanwijzingen worden gebruikt voor het stellen van beleidsregels. Dit betreft vooral het opsporings-, vervolgings- en executiebeleid. OM, politie en mijn departement zullen van de ruim 100 aanwijzingen vaststellen of de noodzakelijke juridische en kwaliteitswaarborgen in de aanwijzingen ook op een andere manier kunnen worden geborgd. Een manier die minder administratieve lasten voor de politie met zich mee brengt. Er zijn alleen al meer dan 30 aanwijzingen die betrekking hebben op verkeer en vervoer. Een voorbeeld van een aanwijzing is de «Aanwijzing opsporingsbevoegdheden». Deze bevat aanwijzingen voor het aanvragen van bijzondere opsporingsbevoegdheden. Zo moet bijvoorbeeld in ieder onderzoek waarbij camerabeelden opgevraagd worden van beveiligingscamera's of camera's die de gemeente in het kader van de openbare orde geplaatst heeft een aparte tijdrovende vordering gedaan worden. Dit ga ik efficiënter regelen.

Resultaat en tijdspad

Het aantal, de omvang en de mate van gedetailleerdheid van deze aanwijzingen wordt beperkt. De administratieve lasten voor de politie die het gevolg zijn van de aanwijzingen van het OM zullen met ten minste 25% terug worden gebracht. Voor de zomer is duidelijk welke aanwijzingen worden aangepast. De aanpassingen worden vanaf de zomer gefaseerd doorgevoerd.

Vermindering verantwoordingsinformatie

Om de primaire inzetbaarheid van de politie verder te verhogen zal ik kritisch bekijken welke verantwoordingsinformatie van politie echt noodzakelijk is. Gebleken is dat voldoen aan alle verantwoordingsvragen aan diverse partijen – zoals gemeenten, jeugdzorg en diverse departementen –, de politie veel tijd kost. Deze tijd kan de politie dan dus niet inzetten voor het echte politiewerk.

Resultaat en tijdspad

De omvang en de mate van gedetailleerdheid van verantwoordingsinformatie wordt beperkt. Ik zal in 2011 de verantwoordingsinformatie die de departementen en andere partijen vragen van de politie met 25% verminderen. Ik heb de korpsen gevraagd dit jaar de jaarverslagen te beperken tot 2 A4-tjes: er is al een landelijk politiejaarverslag met alle relevante informatie. Een mooie uitgebreide glossy met een terugblik op 2010 van een korps is bewerkelijk en levert verder geen noodzakelijke informatie op.

Basisvoorziening Handhaving (BVH)

Ik ben mij er van bewust dat de Basisvoorziening Handhaving (BVH) een grote ergernis is geworden voor de agent terwijl diezelfde agent vooral een verbetering was beloofd. De BVH wordt daarom aangepast. Hiervoor worden twee sporen gevolgd.

1. Het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid en betrouwbaarheid van de BVH. Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de vereenvoudiging van invoerschermen en documenten om de huidige gebruiksproblemen op korte termijn te verminderen. De kosten en baten daarvan worden nu in kaart gebracht. Verbeteringen die veel opleveren en niet te veel kosten worden nog doorgevoerd. Overigens vindt sommige gegevensinvoer plaats ten behoeve van het verzamelen van beleidsinformatie voor de politie en het departement. Nut en noodzaak van deze gegevens wordt onderzocht, opdat hier nog het nodige kan worden bespaard.

2. Het vervangen of vernieuwen van de BVH. De scenario's hiervoor worden momenteel in kaart gebracht door de landelijk CIO van de politie.

Resultaat en tijdpad

Na afronding van het Algemene Rekenkameronderzoek zal ik deze zomer besluiten over de opvolging van BVH en de verbeteringen die in het bestaande BVH dan nog nuttig zijn.

Digitaal procesdossier

Per 1 februari 2011 is een belangrijke stap gezet voor het op elektronische wijze verzenden van processen-verbaal. De juridische basis voor een digitale handtekening is nu gecreëerd. De politie gaat hier op de best passende wijze gebruik van maken. Vooruitlopend hierop is het Openbaar Ministerie al bezig met het inrichten van scanstraten voor de papieren processen-verbaal. Op korte termijn gaat het de politie in ieder geval al het nodige kopieerwerk schelen. En dus tijd. Tijd die aan het echte politievak kan worden besteed.

Het geheel digitaliseren van de informatie-uitwisseling in de strafrechtketen, waaronder het proces-verbaal, heeft een grote potentie voor het verminderen van administratieve lasten in de gehele strafrechtketen, onder andere bij de politie.

Resultaat en tijdpad

Het OM zal dit jaar een centrale voorziening maken voor het scannen van processen-verbaal. Dit scheelt de politie veel tijd. Er hoeft nu nog maar één proces-verbaal te worden aangeleverd. Het geheel digitaliseren van het proces-verbaal zal nog deze kabinetsperiode landelijk plaatsvinden.

Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob)

De Wob kent op dit moment geen mogelijkheid tot afweging van het belang van de openbaarheid ten opzichte van de capaciteit die het aanleveren van informatie kost (proportionaliteit). De inzet van politiecapaciteit voor het afhandelen van omvangrijke Wob-verzoeken kan echter niet onbeperkt zijn. Dit stelt grenzen aan openbaarheid. Samen met de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), als verantwoordelijke voor de Wob, streef ik naar opname van een proportionaliteitsafweging in de Wob.

Daarnaast wordt informatie voor burgers, zoals het via internet toegankelijk maken van gegevens over snelheid- en rood licht overtredingen, actief openbaar gemaakt. Hierdoor hoeven WOB verzoeken niet meer in behandeling genomen te worden. Meer dan de helft van de korpsen installeert in 2011 hun Boetevolgservice via het internet waardoor burgers zelf hun gegevens kunnen bekijken. Dit wordt landelijk ingevoerd.

Resultaat en tijdpad

Mijn ambtgenoot van BZK en ik komen op korte termijn met voorstellen om de Wob aan te passen. En informeer ik de Tweede Kamer over andere maatregelen, zoals Boetevolgservice, om de werklast bij de politie te verminderen bij de afhandeling van Wob-verzoeken.

Proces-verbaal Minderjarigen

De politie voert op dit moment een nieuw en vereenvoudigd proces-verbaal Minderjarigen (PVM) in. De politie moet als eerste behandelaar in de strafrechtketen veel gegevens aan andere partners in de strafrechtketen aanleveren. Door een nieuwe modulaire opbouw van het proces-verbaal hoeft niet meer voor alle jeugdstrafzaken een volledig dossier te worden opgemaakt. Dit leidt tot een aanzienlijke tijdsbesparing voor de politie.

Resultaat en tijdpad

Het formulier is eenvoudiger en ingekort van zeven naar drie pagina's. Op dit moment wordt het formulier in de praktijk beproefd. In de tweede helft van 2011 is de winst duidelijk en worden ook andere processen-verbaal op deze manier aangepakt.

Andere verbeterpunten die het komende half jaar uitgewerkt zullen worden:

- de procedures om gegevens (zoals beeldmateriaal, bankgegevens) op te vragen bij derden;
- het opnemen van verklaringen van bestuurders die onder invloed rijden;
- de administratie bij het invorderen van het rijbewijs.

1B. Minder last in de bedrijfsvoering

Arbeidstijdenwet en de Landelijke Arbeidstijdenregeling

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het kabinet voorstellen doet om de Arbeidstijdenwet en de Landelijke Arbeidstijdenregeling te vereenvoudigen. De Landelijke Arbeidstijdenregeling stelt aanvullende en scherpere eisen aan de werktijden voor de politie ten opzichte van de Arbeidstijdenwet. Een voorbeeld is het aantal weekenden dat een werknemer mag werken: voor de politie moeten er 26 vrije weekenden per jaar zijn, volgens de Arbeidstijdenwet zijn dat er maar 13 – dat verschil is naar mijn oordeel niet meer van deze tijd. Mijn inzet is de regeling voor werktijden van de politie gelijk te schakelen met de Arbeidstijdenwet. Met de bonden heb ik in 2010 afgesproken alle belemmeringen voor een betere inzetbaarheid van medewerkers in de arbeidsvoorwaarden weg te nemen. Deze afspraak wordt in samenwerking met de bonden voortvarend uitgevoerd. Daarmee komt er meer flexibiliteit voor de werkgever en meer capaciteit vrij voor de primaire processen.

Resultaat en tijdpad

Mijn inzet is om in 2011 de aanvullende, sectorale eisen aan de werktijden van de politie af te schaffen. Hierover en over andere belemmeringen voer ik in 2011 overleg met de vakorganisaties.

Rittenadministratie

Fiscale regelgeving schrijft voor dat als een auto van de zaak ook voor privé doeleinden wordt gebruikt, 25% van de cataloguswaarde bij het belastbare inkomen moet worden opgeteld. Bijtelling vindt niet plaats op het moment dat een auto alleen zakelijk of voor niet meer dan 500 kilometer privé wordt gebruikt. Dit kan onder andere worden aangetoond door een rittenadministratie te overleggen waaruit blijkt dat niet meer dan 500 kilometers privé zijn gemaakt.

Politievoertuigen zijn publieke middelen die niet voor privédoeleinden worden gebruikt behoudens uitzonderingen in het Besluit algemene rechtspositie politie. Sterker nog, het is agenten op grond van hun ambtseed verboden dit te doen. Het bijhouden van een rittenadministratie is daarmee een last die tot het minimum moet worden beperkt. Het legt een extra beslag op de publieke middelen, kostbare uren politie-inzet kunnen niet worden besteed aan het primaire proces.

Resultaat en tijdpad

In april zal ik met de staatssecretaris van Financiën een convenant ondertekenen dat het dit jaar nog mogelijk maakt de uren die door de politie worden besteed aan het voeren van rittenadministraties tot het minimaal noodzakelijke te beperken.

Landelijk Functiehuis Nederlandse Politie

Binnen de Nederlandse politie is er nu nog sprake van 7000 functies op basis van even zoveel functiebeschrijvingen. Dat aantal wordt sterk teruggebracht tot ongeveer 100. Eenvormigheid en transparantie zijn hier kernbegrippen. Er hoeven geen 7000 functies meer te worden beschreven en onderhouden. Er is een ontwerp voor een nieuw landelijk functiehuis ontwikkeld, dat met een nieuw systeem van functiewaardering die gewenste vereenvoudiging tot stand gaat brengen. Beide conceptstukken worden nu besproken met de politievakbonden.

Resultaat en tijdpad

Mijn inzet is dat het nieuwe functiehuis in 2011 in de korpsen geïmplementeerd is.

Harmonisatie arbeidsvoorwaarden

De arbeidsvoorwaarden worden geharmoniseerd. Nationale politie leidt tot één politiekorps en dus 1 set arbeidsvoorwaarden. Dit zal op termijn leiden tot gelijkschakeling van een groot aantal, nu regionaal vaak van elkaar verschillende, regelingen. Een voorbeeld van zo'n regeling is de bereikbaarheidsregeling voor schalen 13 en hoger. Ook een nieuw uniform beloningskader voor de politietop zal hier deel van uitmaken.

Resultaat en tijdpad

Inmiddels zijn 2 tranches harmonisatie arbeidsvoorwaarden in goed overleg met de vakorganisaties afgerond. Dit jaar start ik met de 3^e tranche van te harmoniseren arbeidsvoorwaardenregelingen. De tijd die nu wordt besteed aan het onderhouden van die regelingen zal met 25% worden verminderd.

Certificering

De verplichte certificaten komen voort uit wet- en regelgeving, uit richtlijnen van het OM, van korpschefs. Er is vaak een financiële of onderwijskundige reden. De afgelopen jaren zijn er vele verplichte certificaten in het leven geroepen in het kader van de zogenaamde functiegerichte applicaties, zo'n 150 in totaal. Een politiefunctionaris mag een handeling dan pas verrichten, indien hij beschikt over het certificaat. Dit certificaat krijgt de politiefunctionaris als hij een opleiding voor die kernopgave bij de Politieacademie succesvol heeft afgerond. Het aantal verplichte certificaten is veel te hoog geworden. Deze certificeringen moeten allemaal worden geregistreerd. Daarnaast kost het agenten veel uren deze certificaten te behalen en waar noodzakelijk, de geldigheid te behouden. Ik bekijk de lijst met certificaten kritisch en schoon deze op.

Resultaat en tijdpad

In 2011 zal de administratieve last die samenhangt met de verplichte certificaten met minimaal 25% gereduceerd zijn.

1C. Toekomstige lasten voorkomen

Wie de aanval inzet, moet zijn tegenstander kennen. De groei van de bureaucratie kent verschillende oorzaken.

We willen iedere fout voorkomen. Elk individueel incident leidt daarom tot een roep om nieuwe algemene regels en controles. De facto leiden deze nieuwe regels echter tot minder veiligheid. De last om eraan te voldoen is groter dan het effect.

We willen weten of we «waar krijgen voor ons geld». Daarom worden de prestaties van de politieorganisatie gedetailleerd gemeten. Ook hier doet zich dezelfde paradox voor: meer meten leidt tot meer verantwoord en daardoor tot minder tijd voor presteren.

In de huidige werkwijze zijn de werkprocessen bovendien niet gericht op de directe afwikkeling van meldingen en doorstroom, maar op een zo zorgvuldig mogelijke, en daardoor soms langdurige afhandeling. Ook hier treedt een paradox op: minder snelheid leidt niet automatisch tot grotere zorgvuldigheid. Minder snelheid brengt ook onnodige fouten in de overdracht, coördinatie en voortgangsbewaking met zich mee.

Voor de toekomst is alertheid geboden op het ontstaan van nieuwe bureaucratische regels.

Bij de inrichting van de Nationale Politie wordt een beheers- en verantwoordingsystematiek ontworpen die zo min mogelijk administratieve lasten met zich mee brengt. Een grotere eenheid van de politie leidt ook tot landelijke standaardisatie. Er zijn niet langer steeds nieuwe en uitgebreide regelingen nodig om eenheid voor 25 korpsen te bereiken.

Nieuw beleid en wet- en regelgeving zullen nadrukkelijker dan voorheen getoetst worden op consequenties voor de administratieve lasten in de taakuitvoering door de politie. Als nieuwe voorschriften toch nodig zijn, moet worden gekozen voor de minst belastende invulling. Om dat te bereiken zullen wetgevers, beleidsmakers en uitvoering in een vroeg stadium met elkaar samenwerken.

2. Slimmer politiewerk

Frontoffice Backoffice (Fobo)

Niet alle administratie is overbodig en kan worden opgeruimd. Administratie maakt onvermijdelijk deel uit van het politiewerk. Denk maar aan het opmaken van een proces-verbaal. Dit werk kan echter in diverse opzichten slimmer georganiseerd. Administratief werk dat nu door operationele agenten wordt verricht, wordt overgenomen door een backoffice. Deze verwerkt informatie en bereidt de administratieve afwikkeling voor. Het resultaat van deze slimmere manier van werken is aanzienlijk: de administratie voor de agenten op straat wordt gehalveerd. Uit onderzoek blijkt dat deze agenten in het korps Hollands Midden niet langer ruim 40 procent achter hun bureau hoeven door te brengen. Dit is verminderd naar net iets boven de 20 procent. In Hollands Midden was daar slechts een relatief geringe uitbreiding van de bemensing in de backoffice voor nodig. De agenten zijn gemiddeld tijdens een dienst ruim 1,5 uur méérop straat. Er komt daarmee veel extra tijd beschikbaar om criminelen op te sporen en overlast te voorkomen.

Fobo zorgt er ook voor dat agenten beter geïnformeerd de straat op gaan. Processen-verbaal worden kwalitatief beter omdat de backoffice er bedreven in is. Het werkplezier van alle betrokken agenten neemt toe. Ook het aantal formulieren en protocollen neemt af met deze werkwijze. De agent belt met Fobo waarnemingen rechtstreeks door. Deze worden vervolgens direct in het juiste systeem verwerkt. Het is daarmee niet langer noodzakelijk om te werken met interne protocollen en geleideformulieren. De resultaten zijn zo positief dat deze werkwijze landelijk ingevoerd zal worden.

Ondersteunend aan Fobo is de invoering van mobiel werken. Agenten hebben hierdoor nog meer tijd en informatie op straat. Zij kunnen bepaalde gegevens direct raadplegen en controleren.

Resultaat en tijdspad

Fobo is zeer succesvol, zo blijkt uit het evaluatierapport dat ik deze maand in ontvangst neem. Ik zal Fobo dan ook als inrichtingseis opnemen bij de invoering van de nationale politie. Nog dit jaar start de invoering van Fobo in minimaal 3 korpsen. In deze kabinetsperiode zal deze werkwijze landelijk ingevoerd zijn. In 2011 worden de eerste korpsen uitgerust met

apparatuur die het mogelijk maakt direct op straat de identiteit van verdachten vast te stellen en bonnen te verwerken.

Heterdaadkracht

Het snel betrekken van burgers bij meldingen, aangiften en incidenten is een cruciale succesfactor in de bestrijding van overlast en criminaliteit. De directe aanhouding van een verdachte of de directe afhandeling van een melding is op zich al een middel om bureaucratie terug te dringen. Aanhouding of afhandeling op een later tijdstip, leidt tot toename van onnodige coördinatie, overdracht en voortgangsbewaking. En tot ergernis in de samenleving. In de huidige werkwijze bij de politie staat centraal om éérst te registreren, daarna af te handelen.

Meer dan 90% van alle aanhoudingen in Nederland vindt plaats op aanwijzing van een aangever of getuige. Tegelijkertijd is bekend dat slechts 1 op de 9 burgers een verdachte waarneming doorgeeft aan de politie. Hier is dus een wereld te winnen. Meer meldingen bij de politie leiden tot meer aanhoudingen en daarmee verhoging van de veiligheid. De politie werkt daarom aan verhoging van de heterdaadkracht. Uit de praktijk zijn inmiddels diverse kansrijke ontwikkelingen in kaart gebracht. Een voorbeeld is de inzet van smartphones met GPS waarmee de meldkamer op elk moment medewerkers in de buurt van een incident kan traceren en kan inzetten. De smartphones worden eveneens gebruikt voor het doorzetten van (camera)beelden waardoor zeer goede signaalementsinformatie wordt verkregen. Ook wordt de informatiepositie van de meldkamer verhoogd. De verdere uitbreiding van Burgernet en de inzet van sociale media zullen helpen. Ook worden burgers via posters en folders opgeroepen om direct 1-1-2 te bellen bij het zien van een strafbaar feit. Hierdoor wordt het makkelijker voor de politie om iemand op heterdaad aan te houden. Een probleem is de belasting van 1-1-2 doordat mobiele telefoons per ongeluk dit alarmnummer bellen. Door een SMS te sturen naar de eigenaar van het mobieltje wordt deze gewezen op het oneigenlijk gebruik en verzocht dit te voorkomen.

Resultaat en tijdpad

- In 2011 worden de concrete verbetermaatregelen om de heterdaadkracht van de politie te verbeteren landelijk ingevoerd. Het aantal meldingen en aanhoudingen zal hierdoor toenemen.
- Korpsen zullen dit voorjaar burgers met posters en folders oproepen altijd 1-1-2 te bellen als zij iets verdachts zien.
- Momenteel werken alle politiekorpsen en 60 gemeenten met Burgernet. Nog dit jaar is Burgernet in 150 gemeenten ingevoerd.

Directe afhandeling

Een snelle afdoening van zaken leidt tot meer tevredenheid bij burgers en politie, tot een hogere effectiviteit van de straf en tot lagere kosten. Tweederde van de standaard strafzaken moet daarom in 2015 binnen een maand zijn afgehandeld. Politie en Openbaar Ministerie (OM) werken gezamenlijk aan een aanzienlijke versnelling van de afhandeling van veel voorkomende delicten. Zij starten met directe afhandeling van zaken in 5 grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven). Ingezet wordt op snelle interventies en directe afdoening van eenvoudige strafzaken. Samenwerking, concentratie en vereenvoudiging «aan de voorkant» zijn hierin de sleutels. Vastgesteld zal worden welke zaken door politie en/of OM in een zo vroeg mogelijk stadium kunnen worden afgedaan. Bij deze aanpak wordt nauw samengewerkt met rechters, reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, advocatuur en andere organisaties. Dit zal onder meer gebeuren door goede procesafspraken en verruiming van de werktijden («openingstijden») tot zeven dagen per week, zestien uur per dag, de «*night court*». Daarmee wordt voorkomen dat een zaak onnodig (verder) in de keten wordt gebracht. Op regionaal

niveau zal contact worden gelegd met de rechterlijke macht en de advocatuur om deze te laten aansluiten op de aangekondigde initiatieven.

Naast snelle afdoening aan de voorkant wordt voor de héle strafrechtsketen een traject gestart gericht op een ketenbrede verbetering (herontwerp) van primaire processen. Dit traject wordt momenteel in overleg met de politie, OM, rechtspraak, advocatuur en ketenpartners voorbereid en moet uiteindelijk ook tot lastenreductie voor de politie leiden. Drie regio's beginnen in maart 2011 met de invoering (Maastricht, Arnhem en Haarlem).

Resultaat en tijdpad

In de eerste helft van 2011 starten politie en OM in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven met directe afhandeling van zaken. Hierbij wordt ingezet op snelle interventies en directe afdoening van eenvoudige strafzaken. De successen worden in 2012 landelijk ingevoerd. Maart 2011 starten de 3 regio's Maastricht, Arnhem en Haarlem met het versnellen en verbeteren van de héle strafrechtsketen.

Verbeteren aangifte voor en door burgers

Aangiftes zijn cruciaal voor het veiliger maken van ons land. Het doen van aangifte moet sneller en eenvoudiger, met een betere terugkoppeling aan burgers en bedrijven. In het korps Rotterdam Rijnmond is bijvoorbeeld 3D apparatuur ontwikkeld die gebruikt wordt bij het doen van aangifte op afstand. Een aangever heeft via beeld en geluid «live» contact met een levensechte projectie van een politiefunctionaris die zich in werkelijkheid op een andere locatie bevindt. Het stelt de politie in staat haar aangifteproces slimmer in te richten met behoud van kwaliteit en de menselijke maat. Deze oplossing wordt landelijk toepasbaar gemaakt. Een landelijk aangiftevolgsysteem wordt ingevoerd zodat burgers op elk moment via internet kunnen opzoeken wat er met hun aangifte gebeurt. Parallel aan deze invoering bekijk ik of dit systeem ook gebruikt kan worden voor het volgen van meldingen. Het systeem attendeert de burger wanneer een belangrijke vervolgstap gezet wordt in de afhandeling van de aangifte. Behalve een verbetering van de serviceverlening naar de burger, scheelt het de agent ook tijd doordat burgers geautomatiseerd worden geïnformeerd. Het aantal vragen over aangiftes zal afnemen.

Resultaat en tijdpad

Ik ga het aangiftevolgsysteem landelijk invoeren. In het korps Noord-Holland Noord is al een aangiftevolgsysteem beschikbaar. Op dit moment wordt dit systeem geschikt gemaakt voor landelijke invoering en voor het volgen van meldingen. Vanaf 2012 gaat de politie tot landelijke invoering over.

3. Meer vakmanschap

De voorgaande trajecten doen recht aan het vakmanschap van de agenten en rechercheurs. Er ontstaat meer ruimte om zelf te beslissen met oog voor de omstandigheden ter plekke. Het oplossen van het (veiligheids-)probleem staat weer centraal. Papier en systemen worden ondersteunend in plaats van leidend. Dit betekent een grote verandering in de manier van werken van de politie. Deze gaat gepaard met het versterken van het vakmanschap en een aanpassing van de manier van leidinggeven. Met een aantal maatregelen ga ik het vakmanschap versterken¹. Ik zie hierbij een duidelijke rol voor het management van de politie en de Politieacademie. Zij is aan de slag met het weerbaarheidprogramma en moet de leiderschapscursussen doorontwikkelen naar het nieuwe leiderschap op basis van vertrouwen.

¹ Daarbij maak ik gebruik van een recent advies van de commissie o.l.v. oud burgemeester en korpsbeheerder mevrouw M. van Rossen en hoogleraar B. Haring over waardering, respect en gezag bij de politie.

Het vakmanschap moet een goede plaats krijgen in het initiële onderwijs. En de politieleiders moeten op dat vakmanschap vertrouwen en sturen.

Handelingsruimte in opleiding en training

Er komen minder regels en er komt meer eigen verantwoordelijkheid voor de diender. Het optimaal gebruiken van de ontstane handelingsruimte krijgt een duidelijke plek in het initiële onderwijs en de bijscholing. Politie mensen zijn autonome professionals en dienen ook als zodanig opgeleid en getraind te worden. Door de politie is geconstateerd dat er vooral bij de agenten die op straat werken sprake is van achterstallig onderhoud op het gebied van training. De Raad van Korpschefs heeft daarom besloten tot een trainingsprogramma waarin gewerkt gaat worden aan de versterking van de fysieke, mentale en morele weerbaarheid. De aandacht voor professionele weerbaarheid is niet slechts een voorwaardelijk element van goed werkgeverschap. Het draagt ook bij aan het welzijn en gezag van politieagenten. Dit uit zich in de zekerheid, kennis en vaardigheden van individuele collega's om de professionele ruimte goed in te vullen en daarmee goed politiewerk te kunnen verrichten. Doordat de kwaliteit van het werk omhoog gaat, neemt ook de lastendruk af. Zo zorgt bijvoorbeeld de reductie van foutpercentages in processenverbaal ook voor verlichting van het papierwerk. Het programma raakt alle dienders, maar tegelijk zal op deelgebieden ook aandacht zijn voor het administratief-technisch personeel.

Als van medewerkers meer eigen verantwoordelijkheid wordt verwacht bij het bijhouden van hun vaardigheden, moet ook het onderwijs flexibel kunnen inspelen op hun behoefte aan bijscholing. In het postinitiële onderwijs zullen agenten zelf verantwoordelijkheid moeten kunnen nemen voor hun ontwikkeling en bijscholing. Ik zal met de Politieacademie aanpassingen in de inrichting van het onderwijs doorvoeren die dit mogelijk zullen maken.

Resultaat en tijdpad

In de eerste helft van 2011 start het programma ter versterking van de professionele weerbaarheid. Voorstellen voor de flexibilisering van het postinitiële onderwijs zijn vóór het eind van 2011 gereed.

Slimmer sturen

In het advies wordt gepleit voor een slimmere sturingssystematiek die stuurt op veiligheid in plaats van onveiligheid. Ik stel de nieuwe landelijke prioriteiten voor de politie vast voor 1 april en zal deze richten op de daadwerkelijke bijdrage van de politie aan de veiligheid in de samenleving. Hierdoor ontstaat er ruimte voor een professionele dialoog binnen de politie en tussen de politie, bevoegd gezag en het ministerie van Veiligheid en Justitie. Deze zal gebaseerd zijn op de daadwerkelijke bijdragen aan meer veiligheid en vertrouwen in het vakmanschap van de politie.

Leiderschap gebaseerd op vertrouwen

Een cruciale factor in het proces dat moet leiden tot versteviging van het vakmanschap binnen de politie is leiderschap gebaseerd op vertrouwen. Met de Politieacademie en de korpsen zal het gesprek aangegaan worden hoe leiderschap dat vertrouwen uitstraalt en risico's durft aan te gaan, versterkt kan worden.

4. Aanpak voortgang en monitoring

Ik betrek de politiemensen bij de aanval op de bureaucratie omdat zij de deskundigen zijn. Hierbij hoort dat we politiemensen in de gelegenheid stellen om hun problemen en oplossingen kenbaar te maken, dat we hen

op de hoogte houden van de vorderingen en dat we hen betrekken bij de evaluatie. Uiteraard zal ik de Kamer periodiek informeren over de voortgang van dit aanvalsplan. Ik zal rapporteren in cijfers, maar zeker ook in ervaringen.

Cijfers

Om zeker te zijn van de opbrengsten van mijn aanval voer ik een nulmeting uit. Een traject om de administratieve lasten te verminderen moet een voorbeeld voor die vermindering in zich hebben. Alle verbeteringen bij elkaar opgeteld zullen gemiddeld tot 25% minder administratieve lasten voor de politie leiden. Een groot deel van de uren die dit opbrengt zal worden ingezet voor het primaire politiewerk. Hier komt meer netto-capaciteit voor beschikbaar. De 49 500 agenten kunnen meer op straat aanwezig zijn en meer criminaliteit en overlast bestrijden. Een kleiner deel moet al worden bespaard om de taakstelling op de vorming van de nationale politie te kunnen realiseren. Dit gaat vooral om de oplossingen in de bedrijfsvoering.

Ik zal ook onderzoek doen naar een beperkt aantal deeltrajecten. U begrijpt, ik probeer extra administratieve lasten te voorkomen. Ik zal die deeltrajecten monitoren die echt een grote impact hebben op de bureaucratievermindering.

Ervaringen

Cijfers beginnen pas echt te spreken als je de verhalen uit de praktijk erbij hoort. Ik spreek regelmatig met dienders en ik zal dat blijven doen. Ik hecht er waarde aan om dienders te benaderen die op dit moment dagelijks de bureaucratie ondervinden. Ik zal hen vragen regelmatig hun ervaringen met u te delen en aan te geven of zij in de praktijk verbetering ondervinden.

Verbinding met de ICT problematiek

Bij de ambitie van deze aanval plaats ik een kanttekening. Deze betreft de ICT. Sommige oplossingen vergen aanpassing of uitbreiding van de (ICT-)systemen van de politie. Tegelijkertijd moet het technische fundament en de huidige werking van systemen worden verbeterd en vernieuwd. De betrouwbaarheid van de systemen voor de agenten is immers cruciaal. Soms zal daarom continuïteit voorrang moeten hebben boven innovatie. De ICT-problematiek wordt nu door middel van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer in kaart gebracht. Beide trajecten, vermindering van de ICT-problematiek én de administratieve lasten, moeten de komende jaren worden uitgevoerd binnen de bestaande personele en financiële middelen van de korpsen en de ICT-organisatie van de politie. Door onderscheid te maken tussen korte en lange termijn oplossingen hoeven de maatregelen voor de vermindering van administratieve lasten niet altijd te wachten op de vernieuwing van het technische fundament. Deze moeten echter wel passen binnen de brede ICT-strategie. Bij de verdere uitwerking van de ICT-strategie zal zoveel mogelijk ingezet worden op vermindering van de administratieve lasten.

Ten slotte

Mijn aanval is pas geslaagd als de dienders en de samenleving verbetering merken in de praktijk. Ik zie veel energie en enthousiasme op dit onderwerp bij politie, het Openbaar Ministerie, het departement en andere betrokken organisaties. Daarom ben ik ervan overtuigd dat we deze kabinetsperiode een groot verschil kunnen maken!